

ВЪСТНИКЪ

ДОБРУДЖА

ЕДИНЪ БРОЙ
10 ст.ЕДИНЪ БРОЙ
10 ст.

ИЗЛИЗА ПОНЕДЕЛНИКЪ, СРѢДА И ПЕТЪКЪ

Абонаментъ на България: 7 лв. месечно; на странство: 14 лв. — Обявления: 15 ст. за кв. см. — Всичко що се отнася до в-ка се адресува: До дирекцията на в-тъ „Добруджа“ — Бабадагъ. Ръкописи назадъ не се връщатъ.

Траурния денъ въ Добруджа. — Траурното празненство въ Бабадагъ. — Траурното шедствие. — Епопеята на приморци. — Освобождението на Добричъ. — Демократизирането на Германия. — Финландия въ възстание. — Мировлюбиво движение въ Англия. — Германскитѣ партии за нотата на напата.

Траурниятъ денъ на Добруджа

Вчера цѣла Добруджа празнува своя трауренъ денъ. По села и градове — навсѣждъ сж били отслужени отъ българското, мусулманското и липованското духовенство молебени за добруджанскитѣ граждани и гражданки, отвлѣчени и заточени миналата година отъ ромънскитѣ власти, и панахиди за загиналитѣ жертви на ромънската жестокостъ; държани сж били рѣчи, устроени сж били траурни манифестации и протестационни събрания, въ които е участвувало цѣлото добруджанско население, безъ разлика на народностъ, полъ и възрастъ. Никога Добруджа не е видѣла панахиди и молебени по-трогателни, пародни манифестации по-внушителни, събрания по-многолюдни отъ вчерашнитѣ. Вчера опечалена Добруджа, като единъ човѣкъ, даде избликъ на безпрѣдѣлното си възмущение и дълбоката си печаль, прѣдизвикана отъ миналогодишнитѣ ромънски злодѣяния; протестира съ най-енергични думи противъ тѣхъ, прокляе ромънското владичество и изрече най-тежката присѣда върху него. Вчерашниятъ денъ бѣ не само денъ на обща печаль, на общи молитви, на общи протести и проклетия, но и денъ на обща солидарностъ между всички народности, които живѣятъ въ тоя вѣтъ, сплотени съ една мисль и едно желание: никога вече неважистното ромънско владичество да не се връща въ тая земя, въ която то остави най-черни и най-грозни спомени за себе си.

Траурното празненство въ гр. Бабадагъ

Молебенъ и панахидата въ българската църква.

Слѣдъ свършването на божествената литургия въ старата българска църква „Св. Димитръ“, въ 9 часа сутринта въ двора на църквата бѣ отслужена панахида за загиналитѣ и молебенъ за живитѣ заточеници при участието на ижжкия черковенъ хоръ. Аворътъ бѣ буквально прѣпълненъ съ народъ. Съ насълзени очи, колѣнчатъ, при гробна тишина събраниятъ народъ се молѣше за своитѣ нещастни съотечественици. Когато хорътъ запѣ упокойната „Со святаи упокой“ и „Вѣчная память“, слъзи рукоуха по всички очи. Женитѣ и дѣцата плачеха съ гласъ.

Слѣдъ молебена епорийскитѣ свещеникъ Георгий Жонинъ каза кратко, но твърдѣ трогателно слово. Той описа ромънскитѣ жестокости и злодѣяния и тежкото, непоносимо положение на заточеницитѣ, изложи постыжнитѣ, правени отъ българското правителство, пълномощнитѣ министри на Холандия и Свещенитѣ пати и д-во „Червенъ кръсть“ и порица безчовѣчното поведение на ромънското правителство, което, въдрѣки всички молби и ходатайства, не иска да облекчи горчивата участь на гражданскитѣ плѣнници, интернирани въ Хулъ и Васлуй. Добруджанското население, каза той, макаръ и да изпита много неправди, не иска да отмъщава на своитѣ съграждани — ромъни, които заедно съ другитѣ народности въ Добруджа се радватъ на даруваната отъ българското побѣдоносно оръжие свобода. То знае своя християнски и човѣшки дългъ и ще го изпълни, безъ да отмъщава комуто и да е. Българинътъ винаги е билъ толерантенъ къмъ чужденцитѣ. Той винаги е билъ готовъ да прощава на своитѣ врагове и да забравя, като истински хри-

стианинъ, причиненитѣ му пакости и неправди. Това е едно отъ най-хубавитѣ му качества, което високо го издигна прѣдъ очитѣ на цѣлня културенъ свѣтъ. Добруджанскитѣ българинъ не иска днесъ отмъщение, а правда. Той иска незабавно да бѣдатъ освобождени неговитѣ заточени съотечественици и върнати по домоветѣ нѣкъ. Богъ ще благослови неговото дѣло, защото е справедливо, „Разумѣйте язици, яко Богъ съ нами“.

Молебенъ въ джамията.

Въ сжщото врѣме, когато ставаше молебенъ въ черковния дворъ, въ джамията бѣ отслуженъ сжщо молебенъ, на който присѣдствуваха всички мусулмани отъ града, заедно съ женитѣ и дѣцата на отвлѣченитѣ тѣхни сънародници. Къмъ 10 часа тѣ, начело съ ходжитѣ си и учителитѣ си, пристигнаха въ черковния дворъ и се присѣдниха къмъ християнското множество. За пръвъ пѣтъ града Бабадагъ виждаше едно шедствие отъ мусулмани, въ което, редомъ съ ижжетѣ, участвуваха и турекитѣ жени и дѣца. Това бѣ едно хубаво доказателство за пълната солидарностъ, която сжществува между нашитѣ добри съграждани мусулмани и българското население въ града.

Траурното шедствие.

При бавното и продължително бие на черковнитѣ камбани събраното множество трѣгна по улицата „Царь Фердинандъ I“, начело съ черни знамена. Дюкениитѣ и жжитѣ отъ двѣтъ страни на улицата бѣха укичени съ траурни и народни флагове, вързани съ крѣпъ. Къмъ шедствието, което излязи цѣлата улица, се присѣдниха и еврейтѣ отъ града начело съ свои равни и арменцитѣ съ свои свещеникъ.

Шедствието се спрѣ въ широкия дворъ на народното първоначално училище „Св. Кирилъ и Методий“ и се прѣвърна въ едно имозантно протестационно събрание.

Рѣчитѣ.

Пръвъ говори тулчанецътъ г. Антонъ Борлаковъ. Въ една силно прочувствена рѣчь, която разплака мнозинството, той обрисова жестокоститѣ, злодѣянията и издевателствата, извършени отъ ромънскитѣ войници, стражари и власти надъ мирното добруджанско население, описа възъ основа на документи и на показания на избѣгали плѣнници горчивата участь на останалитѣ живи заточеници и съ силни думи заклейми варварството на официално Ромъния, която отъ четиридесетъ години насамъ випаги е парадирала като миротворка и културтрегерка на Балканитѣ. „Прѣди една година на днешния денъ, каза той, правова и културна Ромъния повѣри живота, имота и честта на своитѣ добруджански поданици — наши бащи, майки, братя и сестри — на жестокостта и своеволието на озвѣрелитѣ си войници и стражари. На тоя денъ прѣди една година ромънската култура прѣвърна хубава Добруджа въ долина на слъзи и страдания, въ единъ адъ, въ който се слушаше не-прѣстияна плѣсъкъ на стражарскитѣ камшици, които се обвиваха около тѣлата на левинитѣ жени, дѣца и страци, единъ адъ, въ който до възбогъ се възпаса сѣха писельтъ на дѣцата, риданцата на дѣвцитѣ,

воплитѣ на майкитѣ и проклетията на старцитѣ“.

„Безъ да сж извършили каквото и да е прѣстѣпление, „културна и правова“ Ромъния обяви за свои врагове собственитѣ си поданици въ сжщото врѣме, когато призоваваше подъ своитѣ знамена тѣхнитѣ бащи, братя и синове, за да проливатъ кръвта си редомъ съ Съгласенскитѣ войски за „свободата и правата на огнетенитѣ народи“. Свободи и права!.. Имали по-злѣчна и по-жестока подиравка съ свещенитѣ принципи на свободата и правото отъ варварското дѣло, което Ромъния извърши въ Добруджа?“.

„Тя продължава да върши още спокойно, това дѣло. Тя държи още хиляди наши съотечественици — ижже, жени и дѣца — въ плѣнническитѣ депа подъ единъ безчовѣчнъ режимъ. Тя, върѣки справедливитѣ протести на българското правителство и въпрѣдъ чловѣколюбивото застъпничество на д-во „Червенъ кръсть“, не позволява да се изпращатъ пари, обавило и храни на нещастнитѣ заточеници. Тя не имъ позволява още дори да пишатъ на своитѣ близки. Ней не ѣ стига още пролѣтата невинна кръвь на женитѣ, дѣцата, старцитѣ и ижжетѣ, избити звѣрски отъ нейнитѣ войници при Валаджа, Добричъ, Сливно-поле, Каралесъ и други добруджански села и градове. Тя иска да измори и останалитѣ живи ижженици съ гладъ, студъ, болести и нечувана иззерия, за да задоволи нещастната си жажда за мстѣ“.

Въ края на рѣчта си г. Борлаковъ прочете телеграмитѣ, които даваме на друго мѣсто.

Слѣдъ него турекитѣ учителъ г. Неджибъ Демирджанъ произнесе на турски слѣдната рѣчь:

Драги добруджанци, цѣли 40 години живѣхме подъ ромънския гнетъ, носихме хомта на коварния влахъ. Половинъ вѣкъ тѣри хме издевателствата на ромънската власть и на всички тѣхни запоеди се подчинявахме. При все това, ромънската власть, въ посѣднитѣ дни на своето господство въ Добруджа, на голѣмо съжаление, остави единъ отпечаткъ на своето тиранско управление. За отплата на всичко това, добруджанското население, безъ разлика на полъ, възраст и положение, прѣвъ врѣме на ромънската мобилизация бѣ подложено на нечувани гонени и иззеания. Всички добруджанци бѣха задигнати отъ домоветѣ нѣкъ по срѣдъ нощъ отъ озвѣрелитѣ войници и стражари, бѣха отвлѣчени голи, боси, гладни, наядни и поставени въ шлепове мръсни и тѣжни, аждѣто Вожата свѣтлина не можеше да проникне, и откарани въ Врѣлла, Галацъ, Яломица, аждѣто бѣха хвърлени въ тѣмнитѣ затвори и мръсни плѣннически лагери, осждени да лежатъ на голата земя и да понаситъ най-нечуванитѣ мъки.

Добруджанци, тѣзи безпомощни старци и жени, защо бѣха тѣи жестоко третирани? Въ какво се провиниха прѣдъ ромънскитѣ власти? Дали бѣха взѣмили на ромънската държава и дали тѣ не бѣха дали по единъ два свѣта, бѣчи или братя, за защитата на ромънската държава? Не, хиляди ижжи не! Добруджанцитѣ се държаха до послѣдния часъ най-долично срѣмо ромънската власть и за отплата на това, ето по какъвъ начинъ поставява съ тѣхъ тиранска Ромъния.

Добруджанци! Сирацитѣ на отвлѣченитѣ съ слъзи на очи чакатъ свършването на своитѣ бащи, майкитѣ и бшитѣ на своитѣ синове, възвизна отъ карто може би вѣма да се върнатъ. Наши свещенъ дългъ е да имъ помогнемъ.

Добруджанци, събрахме се днесъ за протестираме и най-енергично противъ издевателствата на ромънскитѣ власти, да нададемъ вѣкъ и събудимъ свѣстѣта на

(Списък № 28).

М а р т и р о л о г ъ

на българитѣ и турцитѣ—добруджански граждани, които ромънитѣ еж отвлѣкли като заложници и държатъ затворени въ салхани, затвори и открити плѣннически лагери при специаленъ мъчителски режимъ.

Продължение отъ брой 27.

Кара-къшла (Добришко)

- 23 Минчо Нейковъ
- 24 Юрданъ Витковъ
- 25 Добри Вълчевъ
- 26 Тодоръ Панаѣтовъ
- 27 Митю Василевъ
- 28 Денчо Цончевъ
- 29 Иванъ Енчевъ
- 30 Колю Енчевъ
- 31 Юрданъ Колевъ
- 32 Желю Юрдановъ
- 33 Димитъръ Марковъ
- 34 Руски Димитровъ
- 35 Георги Гицовъ
- 36 Павли Стояновъ
- 37 Недѣлко Стояновъ
- 38 Стоянь Недѣлчевъ
- 39 Риза Фейзуловъ
- 40 Исуфъ Мурадовъ
- 41 Смаилъ Исмаиловъ Чокъ
- 42 Шавиръ Дурмушевъ
- 43 Ибриѣмъ Юмеровъ
- 44 Махмудъ Ахмедовъ
- 45 Юмеръ С. Исмаиловъ
- 46 Ефраниъ
- 47 Костадинъ Костадиновъ
- 48 Исинъ Исуфовъ
- 49 Иванъ Маршовъ
- 50 Мехмедъ Салкевъ
- 51 Арифъ Исмаиловъ
- 52 Марко Къневъ
- 53 Ради Маршовъ
- 54 Вълчо Димовъ
- 55 Маринъ
- 56 Иванъ Хр. Алтъколача
- 57 Петъръ Енчевъ
- 58 Колю Райчовъ
- 59 Атанасъ Мариновъ
- 60 Рушидъ Мустафовъ
- 61 Дервишъ Халимовъ
- 62 Димитъръ Нейковъ
- 63 Тодоръ Атанасовъ
- 64 Юрданъ Атанасовъ
- 65 Димитъръ Тасевъ

- 66 Стоянь Костадиновъ
- 67 Османъ К. Ахмедовъ
- 68 Станю Тихчевъ
- 69 Маринъ Диневъ

с. Надежда (Добришко)

- 1 Киро Костадиновъ
- 2 Желю Кировъ
- 3 Пеню Кировъ
- 4 Стоянь Станковъ
- 5 Злати
- 6 Юрданъ Тодоровъ
- 7 Петъръ Христовъ
- 8 Георги Нейковъ
- 9 Драганъ
- 10 Господиѣ Русевъ
- 11 Димитъръ Илиевъ
- 12 Слави Петровъ
- 13 Колю Михалевъ
- 14 Дончо Стояновъ
- 15 Петъръ И. Юнгарджиевъ
- 16 Ангелъ Миховъ
- 17 Петъръ Ивановъ
- 18 Колю Желевъ
- 19 Гочо Боневъ
- 20 Пано Митевъ
- 21 Тодоръ Митевъ
- 22 Иванъ Димитровъ
- 23 Митю С. Моневъ
- 24 Костадинъ Пѣевъ
- 25 Бошко Стояновъ
- 26 Димитъръ
- 27 Петъръ Христовъ
- 28 Тодоръ
- 29 Колю Върбановъ
- 30 Петко Станчевъ
- 31 Топи К. Юнгарджиевъ
- 32 Желю Койчевъ
- 33 Станчо Еневъ
- 34 Кръсто Илиевъ
- 35 Добри Георгиевъ
- 36 Колю Делевъ
- 37 Митю
- 38 Иванъ Диневъ
- 39 Стоянь Пѣевъ
- 40 Топчо Стояновъ

- 41 Колю Петровъ Терзиевъ
- 42 Митю Хр. Урумовъ
- 43 Злати Колевъ
- 44 Иванъ Влайковъ
- 45 Паню Христовъ
- 46 Недѣлко Георгиевъ
- 47 Георги Петровъ Юнгарджиевъ
- 48 Колю Георгиевъ
- 49 Юрданъ М. Кьрг.
- 50 Стоянь
- 51 Койчо Желевъ
- 52 Пончо Стояновъ

с. Хасъ-къселеръ (Добришко)

- 1 Христо Стояновъ
- 2 Георги Господиновъ Вое
- 3 Воя Господиновъ
- 4 Иванъ Господиновъ
- 5 Георги Недевъ
- 6 Тодоръ Петровъ Желѣзковъ
- 7 Костадинъ Георгиевъ Пер.
- 8 Юсея Неновъ
- 9 Георги Неновъ
- 10 Трифонъ Енчевъ
- 11 Петъръ Трифоновъ
- 12 Юрданъ Симеоновъ
- 13 Митю Юрд. Симеоновъ
- 14 Димо Симеоновъ
- 15 Димитъръ Петр. Ивановъ
- 16 Пеню Петровъ Ивановъ
- 17 Енчо Калиновъ Енчевъ
- 18 Ангелъ Стояновъ
- 19 Ганчо Желѣзковъ
- 20 Кръстю Ивановъ
- 21 Ерѣстю Ив. Бошнаковъ
- 22 Кулю Тоневъ Манафовъ
- 23 Георги Дявовъ
- 24 Митю Драгановъ
- 25 Стоянь Тодоровъ Бараковъ
- 26 Илиа Радевъ Кара Ив.
- 27 Ради Драгановъ
- 28 Юрданъ Тоневъ Енчевъ
- 29 Топчо Тоневъ
- 30 Петъръ Георгиевъ
- 31 Енчо Кулевъ Енчевъ
- 32 Станю Кулевъ

- 33 Христо Тоневъ
- 34 Ради Енчевъ Буртоловъ
- 35 Иванъ Енчевъ Буртоловъ
- 36 Иванъ Славовъ
- 37 Ганчо Славовъ
- 38 Тодоръ Димитр. Бараковъ
- 39 Иванъ Димитровъ
- 40 Койчо Желевъ Койчевъ
- 41 Топчо Радурловъ
- 42 Костадинъ Тончевъ
- 43 Стоянь Драгановъ
- 44 Валчо Куртевъ
- 45 Жико Буртевъ
- 46 Георги Жеконъ Курт.
- 47 Господиѣ Ивановъ
- 48 Нико Русковъ
- 49 Спасъ Еневъ
- 50 Вълко Златевъ
- 51 Тодоръ Алексевъ
- 52 Атанасъ Алексевъ
- 53 Панаѣотъ Георгиевъ
- 54 Харалампъ Стояновъ
- 55 Тодоръ Стояновъ
- 56 Денчо Новевъ
- 57 Ивчо Ив. Новевъ
- 58 Колю Петковъ Колевъ
- 59 Стоянь Колевъ
- 60 Георги Станчевъ
- 61 Веню Костовъ
- 62 Калой Костовъ
- 63 Хасанъ Гюве Ахмедовъ
- 64 Бекиръ Хасановъ
- 65 Юмеръ Ереджебовъ
- 66 Мехмединъ Сюлеймъ
- 67 Смаилъ Мустафовъ
- 68 Рюстенъ Хасановъ
- 69 Кадиръ Бмурловъ
- 70 Османъ Амедовъ
- 71 Яхъмъ Амедовъ
- 72 Ереджебъ Исмаиловъ
- 73 Исмаилъ Хасановъ
- 74 Халилъ Шабаповъ
- 75 Момотъ Кадировъ
- 76 Ибриѣмъ Халиловъ
- 77 Мустафа Алишевъ

(Слѣдва).

Забѣлѣжка. Упомяватъ се всички общини и частни лица, които забѣлѣватъ грѣшки и опущения въ списъкитѣ да ги съобщаватъ въ редакцията.

О Б Я В Л Е Н И Я

Д О В Р У Д Ж А Н Ц И

Най-голямъ изборъ отъ училищни принадлежности и ПОМАГАЛА, учебници отъ автори и издателства за ВСИЧКИ ОСНОВНИ И ПРОГИМНАЗИАЛНИ училища. Тетрадки, разни дигиревки и качества хартии, блокчета за свободно рисуване.

Всички видове настели, водни блажни бон. Ръководства и ужитвания за преподавателитѣ по всички предметни и автори.

Сладкове на всички литературни четива за училищни библиотеки и учащата се младежъ отъ издателствата Всемирна, Образователна, Биографическа, Художествена, Класическа, Мозайка, Самообразование, Мишайковъ, Лесичковъ, Дановъ Ефр. П. Христовъ, Футековъ и Милadinovъ. Рѣчици и правописи на чуждитѣ думи въ български езикъ. Възски, френски граматика, христоматии и разговорници.

Мастила, тетрадки, пера, линии, четвъртити и плоски, трижълтеници, транспортни, пергели, музикални индигоя, попивателни, бѣли чисти и чертани хартии, подлестници, теверчетя, бѣлѣжници, пликоче най-голямъ изборъ.

Урендя всички училищни части и обществени библиотеки.

НА НАЙ-ИЗНОСНИ ЦѢНИ.

Минимарница **ВИНАРОВЪ-ДОВРУДЖЪ.**

3-5

Минимарница „Д О В Р У Д Ж А“

ВЪ ГР. КЮСТЕНДЖА

Съобщаваме, че отворихме въ града ни книжарница, въ която се намиратъ:

Най-различни канцеларски и училищни потребности и принадлежности:

тефтери, мастила, моливи, перодръжки, пера, гуми, хартия въвсякъвъ сортъ и др.

Български книги за прочитъ отъ различни библиотеки: „Всемирна“, „Художествена“, „Универсална“ „Всемирна Литература“, и разни други издания.

Илюстровани картинки отъ различни галерии. Репродукции на картини въ голѣмъ форматъ отъ велики майстори.

Продаваме също и портретитѣ на Н. В. Царя, Н. В. Царицата и Н. Ц. В. Прѣстолонаследника (художествено изработени), също и тѣя на всички бълг. дѣйци: Богтевъ, Левски, Славейковъ, Априловъ и др. Тѣя портрети съ въ голѣмъ форматъ.

Продава в. „Добруджа“ и записва абонати.

Съ почитъ

Торбаревъ и Заговъ.

3-5

Важно за гр. Добричъ!

ВЪ ВѢСТНИКАРСКАТА АГЕНЦИЯ „КУРИЕРЪ“

на

Ненко Н. Банърджиевъ
ГР. ДОВРУЧЪ

ул. „Мария Луиза“ № 9.

Приема реклами, обявления, годезни и свадбени извѣстия, скръбни вѣсти, панахиди, благодарности и други по подобии

за в. „Добруджа“ и всички други софийски вѣстници и списания съ най износни цѣни.

Въ агенцията се продаватъ всички български вѣстници и списания, има на разположение всички излѣзали до сега броеве отъ в. „ДОВРУДЖА“.

Записва абонати на в. „Добруджа“.

НАСТОЯТЕЛЪ ЗА ГР. ДОВРУЧЪ

НЕНКО Н. БАКЪРДЖИЕВЪ

членъ отъ Командитното вѣстникарско друж. „Куриеръ“

5-10